

FUKTCENTRUM

Välkomna

Fuktcentrums informationsdag Teknikparkens konferenscenter, Göteborg 2018-03-20

Med fukt i centrum

Anders Kumlin Ordförande	Lars-Erik Harderup Föreståndare	Magnus Åhs Sekreterare
-----------------------------	------------------------------------	---------------------------

FUKTCENTRUM

Enkäterna är viktiga för oss

Som vanligt
Många synpunkter och förslag från förra årets samlade enkätsvar ligger till grund för dagens program!

FUKTCENTRUM

Tid	Program	
09:00	Samling med kaffe	
09:30	Välkommen Vad har hänt sedan sist? Introduktion till dagens tema	(Anders Kumlin) Lars-Erik Harderup
10:00	Inomhusklimat-fukttilskott baserat på mätningar	Hans Bagge
10:30	Paus med frukt och vatten	
10:45	Kritiska fukttilstånd kopplat till mögelmodeller	Lars Wadsö
11:15	Fukttilstånd i moderna trädäggar med framtid klimat	Petter Wallentén
11:45	Strandapan, de fyra Elementen och klor - simhallar	Tord af Klintberg
12:15 – 13:30	Lunch	

FUKTCENTRUM

Presentationer före lunch

Inomhusklimat - fukttilskott baserat på mätningar
Hans Bagge – LTH, Byggnadsteknisk

- Mätningar i totalt 150 moderna småhus från Kiruna till Malmö
- Komplettering till BETSI
- Mätningar var 5:e minut under ett år
- Inneklimatenkät



Kritiska fukttilstånd kopplat till mögelmodeller
Lars Wadsö – LTH, Byggnadsmaterial
 Viitanen & Ojanen - Mould index VTT
 MRD – Thelandersson & Isaksson
 m-modell
 Seidelbauer
 Pernilta Johansson
 WUFI & Delphin

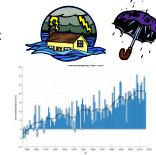


FUKTCENTRUM

Presentationer före lunch

Fukttilstånd i moderna trädäggar med framtid klimat
Petter Wallentén – LTH, Byggnadsteknisk

- Klimatförändringar pågår
- Hur fungerar dagens byggnader med trädregelstommen i framtiden?
- Resultat av fuktundersökningar med två olika framtida klimatscenarier fram till 2100.



Strandapan, de fyra Elementen och klor - simhallar
Tord af Klintberg, KTH, Byggnadsteknik

- Varmvattenbassänger
- Önskade effekter på luft, vatten, fasta material och energiförbrukning.
- Ny åtgärd till förbättring.



FUKTCENTRUM

Tid	Program	
13:30	Nyheter inom betongforskning	Peter Johansson
14:00	Mätning i betong	Peter Johansson
14:30	Uttorkning av tjocka avjämningsmassor	Magnus Åhs
15:00	Kaffe & fika	
15:30	Byggal – ny branschstandard	Thorbjörn Gustavsson
16:00	Fasader – Varför läcker det in och vad är det som avgör hur mycket?	Lars Olsson
16:30	Slut för dagen.	

FUKTCENTRUM

Presentationer efter lunch

Nyheter inom betongforskning
Peter Johansson – LTH, Byggnadsmaterial

- Ökade miljökrav inom byggnäckorn.
- Portlandcementet hos betongen ersätts delvis med mineraliska tillsatsmaterial.
- Ballast huvudsakligen av krossad sten.
- Betonen får ändrade egenskaper.

Mätning i betong
Peter Johansson – LTH, Byggnadsmaterial

- Betongegenskaperna har förändrats.
- RBK:s rutiner har förändrats.





RBK
RÅDET FÖR BYGGKOMPETENS



FUKTCENTRUM

Presentationer efter lunch

Uttorkning av tjocka avjämningssmassor
Magnus Åhs – LTH, Byggnadsmaterial

- Jörgen Granén, SBUF-projekt 12614.
- Hur fungerar "självtorkande produkter" i praktiken?
- Hur stor självtorkning har "självtorkande" avjämningssmassor?
- Hur fuktigt blir det under en matta på en avjämningssmassa om den läggs enligt leverantörens anvisningar?

Byggal – ny branschstandard
Thorbjörn Gustavsson, RISE

- Metod för byggande av lufttäta byggnader har uppdaterats till branschstandard.
- Verifiering av lufttäthetskrav.
- Förtidygande och kompletterande till provningsstandarden SS-EN ISO 9972:2015.





FUKTCENTRUM

Presentationer efter lunch

Fasader – Varför läcker det in och vad är det som avgör hur mycket?
Lars Olsson, RISE

- Varför blir det vattenläckage genom fasader vid slagregn?
- Resultat presenteras från omfattande mätningar av olika typer av fasader i fullskala med fasaddetaljer och riktade försök med små eller osynliga hål.





FUKTCENTRUM

Viktiga händelser sedan föregående informationsdag

En översiktlig presentation över vad som har hänt inom fuktområdet inom FuktCentrum.



FUKTCENTRUM

Rapporter – CTH/Byfy

Examensarbeten

Thuresson, G. (2017). *Energy use in a re-renovated building from 1910 - A parametric study using numerical simulations*. Göteborg : Chalmers University of Technology (Examensarbete - Institutionen för bygg- och miljöteknik, Chalmers tekniska högskola, nr: BOMX02-17-69).

Nilsson, O. (2017) *Hydrofob ytbehandling av tegel*. Göteborg : Chalmers University of Technology (Examensarbete - Institutionen för bygg- och miljöteknik, Chalmers tekniska högskola, nr: BOMX03-17-40).

Tidningsartiklar

Femenias, P. Johansson, P. Wahlgren, P. Thuvander, L. Mörk, K. (2017). *Renoveringsbehov i äldre hus: möjligheter för energieffektivisering och bevarande av kulturmiljö*. Bygg & teknik. 2017 (2) p. 32-37.

Olsson, Lars & Hagentoft, C-E (2017). *Regninsläckage och dess mekanism i fasader*. Bygg&Teknik.

FUKTCENTRUM

Konferensartiklar

Johansson, P. ; Wahlgren, P. (2017). *Recreation of cultural historical values in buildings from before 1945: Inventory with focus on building physics performance*. Proceedings of the 14th International Conference on Durability of Building Materials and Components, Ghent University, Belgium, 29-31 May, 2017. ISBN/ISSN: 978-2-35158-159-9

Johansson, P. ; Wahlgren, P. (2017). *Renovation of buildings from before 1945: status assessment and energy efficiency measures*. Energy Procedia: 11th Nordic Symposium on Building Physics, NSB2017, 11-14 June 2017, Trondheim, Norway. 132 p. 951-956.

Johansson, P. ; Adl-Zarrabi, B. (2017). *Practical Applications of SIMs: Retrofitting at the Building Scale*. Proceedings of the 13th International Vacuum Insulation Symposium, September 20–21, 2017, Paris, France.

Johansson, P. ; Wahlgren, P. (2017). *Using SIMs to re-create cultural historical values in buildings from before 1945*. Proceedings of the 13th International Vacuum Insulation Symposium, September 20–21, 2017, Paris, France.

FUKTCENTRUM

Hagentoft, C.-E.. *Airflows behind insulated modules attached to façades of old buildings. Combined effects on U-value and drying out of rain water.* XIV DBMC, May 2017, Ghent, Belgium.
 Hagentoft, C-E. *Rain intrusion behind insulated modules attached to facades of old buildings, A probabilistic modelling approach.* Australasian, Building Simulation, November 2017, Melbourne, Australian.
 Hagentoft C-E. *Reliability of Energy Efficient Building Retrofitting - Probability Assessment of Performance and Cost* (Annex 55, RAP-RETRO). Energy and Buildings, 2017, Vol 155 (166-171)

FUKTCENTRUM

Presentationer

Johansson, P. (2017). *Results from real life performance assessment of aerogel blankets in buildings*, Proceedings of the Advanced Building Skins Conference, October 2-3, 2017, Bern, Switzerland.

Lärobok

Hagentoft C E, Sandin K. (2017). *Byggnadsfysik– så fungerar hus.* Studentlitteratur, ISBN 9789144114484.

FUKTCENTRUM

Rapporter – KTH/Byggnadsteknik

Examensarbeten

Bergström, Louise, (2017). *Uttorkning av betongbjälklag - En utmaning och en möjlighet*. KTH, Examensarbete i byggnadsteknik No 448, Byggvetenskap.
 Kamruzzaman, Hasan, (2017). *Pathway to a sustainable building: JM and SKB at Stockholm Royal Seaport: With focus on energy efficiency; technical design of roof, wall, window, basement and adaptability with climate changes*. Department of Architecture and the Built Environment KTH, Stockholm, Sweden, Spring 2017.
 Shawkat, Salman och Hussain, Ragheed, (2017). *Concrete Cracks in Swimming Pool Basins*. KTH, Examensarbete i byggnadsteknik No 456, Byggvetenskap.
 Bergman, Louise, (2016). *Besiktning, byggfel och risker vid nyproduktion av bostäder: En sammanställning och konsekvensanalys*. TRITA-BYT. Master Thesis 443. KTH, Division of Building Technology.

FUKTCENTRUM

Rapporter – SP/Byggnadsfysik

Konferensartiklar

Ylmén P, Berlin J, Mjörnell K, Arvidsson J. (2017). *The importance of including secondary effects when defining the system boundary with life cycle perspective: Case study for design of an external wall*. Journal of Cleaner Production, 0959-6526, 1879-1786.
 Ylmén P, Berlin J, Mjörnell K, Arvidsson J. (2017). *The influence of secondary effects on global warming and cost optimization of insulation in the building envelope*. Building and Environment, 0360-1323, 1873-684X.
 Johansson P, Mjörnell K, Arvidsson J, (2016). *Examples of characteristics of wood that affect mould growth : a meta-analysis*. European Journal of Wood and Wood Products, 0018-3768, 1436-736X.
 Capener C-M, Edwards Y, Emilsson T, Malmberg J, Pettersson Skog A, (2016). *Quality-Assured Solutions for Vegetative (Green) Roof Systems on Concrete Decks*, fib Symposium, Cape Town.

FUKTCENTRUM

Rapporter
 Sikander E, Svensberg K, (2016). *Byggande för ett framtida ändrat klimat - fokus fuktsäkerhet*. SP Rapport, ISBN 978-91-88349-75-0.
 Kurkinen E-L, Sellén M, (2016). *Beständighet för utomhusträ i Brf Viva*. SP Rapport, ISSN 0284-5172.
 Antonsson U, (2017). *Lufttäta klimatskal under verkliga förhållanden. E2B2*.
 Antonsson U, Samuelson I, Nordling B, Jansson A, Demker I, (2016). *Funktionsprovning av tätskiktsystem för vätutrymmen 2016*. SP Rapport, ISSN 0284-5172.
Handböcker
 Månsson H, Antonsson U et al (22 författare), (2017). *Grönatakhandboken - Betong, Isolering och Tätskikt*.
 Pettersson Skog A, Malmberg J, Emilsson T, Jägerhök T, Capener C-M, (2017). *Grönatakhandboken - Växtbädd och Vegetation*.
 Capener C-M, Pettersson Skog A, Emilsson T, Malmberg J, Jägerhök T, Edwards Y, Månsson H. (2017). *Grönatakhandboken – Vägledning*.

FUKTCENTRUM

Journalartiklar

Olsson L, (2017). *Rain resistance of façades with façade details: A summary of three field and laboratory studies*. Journal of Building Physics, Article first published online: June 13 2017.
 Olsson L, (2017). *Rain intrusion rates at façade details – a summary of results from four laboratory studies*. Elsevier, Energy Procedia, Volume 132, October 2017, pages 387-392.

Bokkapitel

Kurkinen E-L, Hiller C, (2016). *Svårigheter och möjligheter vid energieffektivisering*. ISBN 978-91-89140-91-2.

Tidningsartiklar

Olsson L, Mjörnell K, (2017). *Väderskyddat byggande - eller omfattande fukt- och mögelkontroll av fuktexponerat virke*, konstruktioner och KL-trä?. Byggt&teknik, 5/17 sid 18
 Capener C-M, Edwards Y, Malmberg J, (2017). *Kvalitetssäkrade systemlösningar för gröna anläggningar*, HUSBYGGAREN NR 3.2017.

FUKTCENTRUM

Rapporter – LTH/Konstruktionsteknik

Journalartiklar

Niklewski J, Isaksson T, Frühwald Hansson E, Thelandersson S, (2017). *Moisture conditions of rain-exposed glue-laminated timber members: the effect of different detailing*. Wood Material Science & Engineering, published online: 17 Oct 2017.

Konferensartiklar

Brischke C, Meyer-Veltrup L, Frühwald Hansson E, Niklewski J, Thelandersson S, Isaksson T, (2017). *Design and service life prediction concept for timber structures – Part 1: A factorization approach based on dose-response models*. XIV DBMC – 14th Int. Conf. on Durability of Building Materials and Components, 29-31 May 2017, Ghent University, Belgium. RILEM Proceedings PRO 107, e-ISBN: 978-2-35158-159-9.

FUKTCENTRUM

Brischke C, Niklewski J, Frühwald Hansson E, Kavurmacı D, (2017). *Design and service life prediction concept for timber structures – Part 2: Climate effects*. XIV DBMC – 14th Int. Conf. on Durability of Building Materials and Components, 29-31 May 2017, Ghent University, Belgium. RILEM Proceedings PRO 107, e-ISBN: 978-2-35158-159-9.

Molnár M, Jönsson J, Rosenqvist P-O, (2017). *Development of experimental methods to evaluate infiltration of wind-driven rain into external thermal insulation composite systems (ETICS)*. XIV DBMC – 14th Int. Conf. on Durability of Building Materials and Components, 29-31 May 2017, Ghent University, Belgium. RILEM Proceedings PRO 107, e-ISBN: 978-2-35158-159-9.

Niklewski J, Brischke C, Frühwald Hansson E, Meyer-Veltrup L, (2017). *Modelling of moisture content in timber bridge details*. The International Research Group on Wood Protection, IRG/WP/ 17-xxxxx.

Frühwald Hansson E, Brischke C, Niklewski J, (2017). *Durability-based design of timber structures – Guidelines for architects and planners*. COST FP1303 Conference, Zagreb, Croatia, 6-7 september 2017.

FUKTCENTRUM

Rapporter – LTH/Byfy

Journalartiklar

Nik, V M, (2017). *Application of typical and extreme weather data sets in the hygrothermal simulation of building components for future climate – A case study for a wooden frame wall*. Energy Build., vol. 154, pp. 30–45, Nov. 2017.

Abdul Hamid A, Wallentén P, (2017). *Hygrothermal assessment of internally added thermal insulation on external brick walls in Swedish multifamily buildings*. Energy and Buildings (Accepted).

Rapporter

Abdul Hamid A, (2017). *Method for evaluation of renovation measures with regard to moisture and emission loads - Based on risk assessments*. TVBH-3067, 2017 Building Physics, LTH, Lund. (lic.)

Johansson J, Bengtsson M, Wallentén P, Harderup L-E, (2018). *Tillämpning av Byggaf på tillverkning av prefabricerade småhus i trä – Byggaf-PST*. Publiceras våren 2018.

FUKTCENTRUM

Lärobok

Arvidsson J, Harderup L-E, Samuelson I, (2017). *Fukthandbok. Praktik och teori*. Utgåva 4. ISBN 978-91-7333-823-3, Svensk Byggtjänst.

Konferensartiklar

Arvidsson J, Bjelke-Holtermann B, Mattsson J, (2017). *Status determination of a historical building including measures for three different scenarios*. 11th Nordic Symposium on Building Physics, NSB2017, 11-14 June 2017, Trondheim, Norway.

M. Nik V, Arvidsson J, (2017). *Using Typical and Extreme Weather Files for Impact Assessment of Climate Change on Buildings*. 11th Nordic Symposium on Building Physics, NSB2017, 11-14 June 2017, Trondheim, Norway.

FUKTCENTRUM

Examensarbeten

Eriksson O, (2017). *Fuktsäkra parallelltak. En studie av risken för mögelväxt i parallelltak med variabel ångbroms*. Avdelningen för Byggnadsfysik. Examensarbete TVBH-5097, Lund 2017.

Larsson Y, Björkman J, (2017). *Alternativa energilösningar för kulturhistoriska byggnader*. LTH School of Engineering in Helsingborg.

FUKTCENTRUM

Rapporter – LTH/Byggnadsmaterial

Journalartiklar

Wadsö L, Johansson S & Bardage S, (2017). *Monitoring of fungal colonization of wood materials using isothermal calorimetry*.

Thorell A & Wadsö L, (2017). *Determination of external mass transfer coefficients in dynamic sorption (DVS) measurements*.

Fredriksson M & Garbrecht Thygesen L, (2017). *The states of water in Norway spruce (*Picea abies* (L.) Karst.) studied by low-field nuclear magnetic resonance (LFNMR) relaxometry : Assignment of free-water populations based on quantitative wood anatomy*.

FUKTCENTRUM

Konferensartiklar

Johansson S, Thybing Englund E, Fredriksson M & Garbrecht Thygesen E. (2017). *Wood-water interactions in brown-rot decayed wood characterized by Low-Field Nuclear Magnetic Resonance (LFNMR)*. 13th annual meeting of the Northern European Network for Wood Science and Engineering (WSE2017).

Strandberg P, Balksten K & Donarelli A (2017). *Sustainable insulation of historical wooden and stone buildings with lime-hemp*.

Hradil P, Fortino S, Metelli G, Musci A, Dohnal J & Fredriksson M, (2017). *Simulation of moisture diffusion in timber bridges exposed to rain*. ICTB 2017.

Fredriksson M, Bjerregaard N, Garbrecht Thygesen L, (2017). *The cell wall composition of Norway spruce earlywood and latewood revisited*.

Fredriksson M, Engelund Thybring E & Garbrecht Thygesen L (2017). *Modelling over-hygroscopic wood sorption isotherms based on quantitative wood anatomy*. 13th annual meeting of the Northern European Network for Wood Science and Engineering (WSE2017).

Diplomerad Fuktsakkunnig

125 personer, 2018-03-18

Fuktsäkerhetsansvarig-Produktion

27 personer, 2018-03-18

FuktoCentrum
LUND TEKNIKA HÖGSKOLA

Gra FiFoCentrum | Vierdig och Hjälpsmed | Prospékt | Kurser | Pråglog

Kursen i kurser i Fuktsäkerhetsansvarig Produktion är till för bland annat:

Grundläggande Författningskunskap

Författningshemsömnad
Produktion

• Vi som har klarat kursen

**Författningshemsömnad
Preproduktion**

Diplomeringad Författningskunskap

Namn	Förort	Ort
Anette Åberg	Förlag och Samverkan/Teknik AB	Härnösand
Andrea Björnerot	Sverika	Huddinge
Andrea Gustafsson	Sverika	Hus Väst
Andrea Gustafsson	Sverika	Hus Väst
Bernt Magnusson	Auktoriserade lokaler i Uppsala	Uppsala
Egon Wikström	Avt-konsult	Spånga
Fredrik Österlund	Sverika	Örebro
Fredrik Österlund	Sverika	Hus Väst
Hans Larsson	PEAB	Forsåker

LUND UNIVERSITET
Lund Tekniska Högskola

FUKT
CENTRUM

Fuktsäkerhetsansvarig-Projektering

13 personer, 2018-03-18

Grundkurs-Fuktteori

50 personer, 2018-03-18

Fuktsäkerhetspris

The Moisture Safety Prize 2017 from the Moisture Research Centre has been awarded to

VTT
Hannu Viitanen

For pioneer work and successful dissemination of knowledge and information about factors affecting the development of mould on building materials and making it accessible and useful for the building trade.

Lars-Erik Harderup
Director

FUKT CENTRUM **LUND UNIVERSITY**

Lunds universitet / LTH / Bygg-och miljöteknologi / Byggnadsfysik / Lars-Erik Harderup

UKCMB

UK CENTRE FOR MOISTURE IN BUILDINGS

Relaunch event

Friday 20 October, 09.30-12.30
Central House, 14 Upper Woburn Place,
London, WC1H 0NN

Lunds universitet / LTH / Bygg-och miljöteknologi / Byggnadsfysik / Lars-Erik Harderup

Fukthandbok

Lars Erik Nevander
Bengt Elmanson

FUKT
handbok
PRÄKTIK OCH TEORI

FUKT
HAND
BOK
Praktik och teori **Utgåva 4**

Ingvar Arnlövsson, Lars-Erik Harderup, Ingemar Söderström

FUKT CENTRUM

Lunds universitet / LTH / Bygg-och miljöteknologi / Byggnadsfysik / Lars-Erik Harderup

Fukthandbok – 15% rabatt

Fukthandbok
Praktik och teori, Utgåva 4

Rabatterade priser för den nya utgåvan av boken om fukt och vatten i byggnader. Här hittar du information om hur man identifierar och tar hand om fuktproblem i byggnader och hur man förebygger det. Detta är en komplett aktualisering av föregående upplagan från 1996. Den här utgåvan har tillkommit med bidrag från universiteten och forskningsinstitutet Fuktcentrum. Här finns också en preglagd karta över fuktproblem i Sverige.

Ordnings pris: 790 kr
Med rabatt: 671 kr
Mer om fukt i bostäder. Aktionspriset gäller tills den 30 mars 2018.

Anga rabattkod "Fuktcentrum" vid beställning via mail kundservice@byggjant.se eller telefon 08-407 10 00.

Beställning:

Lunds universitet / LTH / Bygg-och miljöteknologi / Byggnadsfysik / Lars-Erik Harderup

Byggnadsfysik – så fungerar hus

CARL ERIC HÄGENTORP
KENNETH SANDIN

BYGGNAFDS-FYSIK
– SÅ FUNGERAR HUS

Lunds universitet / LTH / Bygg-och miljöteknologi / Byggnadsfysik / Lars-Erik Harderup

Tid	Program	
09:00	Samling med kaffe	
09:30	Välkommen Vad har hänt sedan sist? Introduktion till dagens tema	(Anders Kumlin) Lars-Erik Harderup
10:00	Inomhusklimat/fuktillskott baserat på mätningar	Hans Bagge
10:30	Paus med frukt och vatten	
10:45	Kritiska fuktillsstånd kopplat till mögelmodeller	Lars Wadsö
11:15	Fukttilstånd i moderna trädäck med framtidens klimat	Petter Wallentén
11:45	Strandapan, de fyra Elementen och klor - simhällar	Tord af Klintberg
12:15	Lunch	
13:30		

Lunds universitet / LTH / Bygg-och miljöteknologi / Byggnadsfysik / Lars-Erik Harderup